

MATERIAŁ ĆWICZENIOWY nr 3.

Przeanalizujcie program wyborczy Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” i uzupełnijcie zapisy w tabeli.

PROGRAM WYBORCZY KOMITETU OBYWATELSKIEGO „SOLIDARNOŚĆ” PRZY LECHU WAŁĘSIE			
JAK BYŁO PRZED 1989 R.?	TREŚCI	JAK JEST OBECNIE?	JEŚLI OBECNIE NIE JEST TAK, JAK POSTULOWANO W PROGRAMIE, WYJAŚNIJ DLACZEGO?
PRAWA OBYWATELSKIE			
	1. Przebudowa państwa powinna być oparta na nowej <u>konstytucji</u> . Należy wykluczyć przyznanie jakiegokolwiek partii czy innej sile politycznej – roli przewodniej, kierowniczej, a także innych przywilejów.		
	2. Obecny <u>układ wyborczy</u> zawarliśmy jednorazowo. Następne wybory do Sejmu, Senatu, a także rad narodowych muszą być w 100 proc. demokratyczne.		
	3. <u>Samorząd lokalny</u> musi być wyłącznym gospodarzem swego terenu, całkowicie niezależnym od administracji państwowej. Miasta i gminy powinny mieć prawo do łączenia się w związki i być chronione przed ingerencją władz wojewódzkich i centralnych.		
	4. Będziemy chronić i rozwijać obywatelskie <u>prawo do stowarzyszania się</u> i prowadzenia działalności publicznej. Zadaniem naszych posłów i senatorów będzie rozszerzenie wolności związkowych, konsekwentna realizacja pluralizmu związkowego, stowarzyszeniowego oraz wolności tworzenia i działania partii politycznych.		

	5. Będziemy zabiegać o radykalną <u>reformę prawa: karnego</u> – w kierunku zmniejszenia jego represyjności; cywilnego – by lepiej chroniło interesy obywateli. Polskie ustawodawstwo musi w pełni realizować międzynarodowe zobowiązania Polski w zakresie ochrony praw człowieka.		
	6. <u>Sądy</u> muszą być niezależne od organów politycznych i administracyjnych, a orzekający sędziowie muszą być niezawisli. Prokuratura winna być podporządkowana Ministerstwu Sprawiedliwości. Kolegia ds. wykroczeń muszą zostać zlikwidowane, a prawo do pozbawiania człowieka wolności może być jedynie w ręku sadu, Należy odpolitycznić milicję obywatelską, która powinna służyć ochronie życia, wolności i mienia obywateli.		
	7. Pełny dostęp do wszechstronnej <u>informacji</u> i publicznego wyrażania swoich poglądów jest prawem każdego obywatela. Będziemy dążyć do likwidacji cenzury i do zniesienia monopolu państwa na emisję radiową i telewizyjną, na rozdzielnictwo papieru i kontrolę drukarni. Musimy doprowadzić do zakończenia kryzysu polskiej książki.		
	8. Będziemy domagać się skrócenia zasadniczej <u>służby wojskowej</u> i likwidacji przysposobienia wojskowego w szkołach i szerszego wprowadzenia służby zastępczej, zwłaszcza w oświacie i służbie zdrowia. Chcemy gwarancji przestrzegania wobec żołnierzy podstawowych praw człowieka, wolności sumienia, praktyk religijnych oraz prawa posiadania własności osobistej. Będziemy się domagać, by wojsko służyło państwu polskiemu, a nie jakiegokolwiek partii.		
	9. Będziemy żądać <u>zniesienia nomenklatury</u> we wszystkich dziedzinach życia społecznego i zabiegać dla wszystkich obywateli o równe prawo do pracy i stanowisk kierowniczych.		

GOSPODARKA

	<p>1. Kryzys trwa, cudu nie będzie. Nasze <u>najpilniejsze działania</u> to: usamodzielnienie przedsiębiorstw i racjonalne przegrupowanie pracowników i majątku narodowego. Uważamy za konieczne podjęcie w Sejmie pilnych kroków celem poprawy położenia najbiedniejszych rodzin, a także funkcjonowania służby zdrowia i oświaty. Środki na te cele można wygospodarować ze zmniejszenia wydatków wojskowych, MSW, aparatu zarządzania oraz ograniczając inwestycje – przede wszystkim paliwowo-surowcowe. Będziemy dążyć do natychmiastowego zreformowania polityki rolnej: demonopolizacji skupu, zaopatrzenia, przestawienia części przemysłu na potrzeby wsi, zmiany polityki podatkowej, tanich kredytów, równości sektorów. Przystąpimy do walki z inflacją poprzez poddanie budżetu państwa i systemu podatkowego kontroli parlamentarnej.</p>		
	<p>2. Potrzebny jest nowy ład gospodarczy, którego podstawą będą działające w warunkach rynkowych samodzielne przedsiębiorstwa. Domagamy się faktycznego równouprawnienia wszystkich sektorów i usunięcia ingerencji administracyjnej. Każdy podmiot gospodarczy musi działać wyłącznie na swój rachunek i odpowiadać za wyniki swej pracy.</p>		
	<p>3. Będziemy się domagać zmiany <u>stosunków własnościowych</u>, stworzyć podstawy prawne prywatyzacji lub rzeczywistego uspołecznienia. Państwo nie powinno bezpośrednio prowadzić działalności gospodarczej. Proces uwłaszczenia i prywatyzacji mienia państwowego musi być prowadzony według jasnych reguł i bez przywilejów. Nie wolno dopuścić do uwłaszczenia się nomenklatury.</p>		

	4. <u>Struktura gospodarki</u> wymaga zmiany. Będziemy się domagać zmniejszenia kompleksu surowcowo-energetycznego i przemysłu ciężkiego w naszej gospodarce. Żądamy zaostrzenia ustaw antymonopolowych.		
	5. Nastąpić muszą <u>zmiany w zarządzaniu</u> . Domagamy się usunięcia nadrzędnych szczebli nad przedsiębiorstwami, zlikwidowania organów założycielskich, wszelkich central i pośrednich struktur spółdzielczych.		
	6. Domagamy się, aby uprawnienia <u>samorządów pracowniczych</u> dawały załogom wpływ na strategiczne decyzje przedsiębiorstwa i czyniły je odpowiedzialne za wyniki.		
	7. <u>Gospodarkę rolną</u> uważamy za najważniejszą dla kraju. Zależy od niej byt ludności wiejskiej i wyżywienie całego społeczeństwa. Będziemy zabiegać o to, by rolnictwo znajdowało się w centrum polityki gospodarczej rządu, zwłaszcza najcenniejsze ekonomicznie i społecznie gospodarstwa rodzinne. Niezbędnych rolnictwu młodych, wysokokwalifikowanych ludzi nie uda się na wsi zatrzymać, dopóki będzie ona drastycznie ustępować miastu pod względem cywilizacyjnym.		
	8. Polityka gospodarcza i proces realizacji reform muszą być poddane skutecznej kontroli społecznej. Żadne istotne informacje o gospodarce nie mogą być ukrywane.		

WARUNKI ŻYCIA SPOŁECZEŃSTWA			
	<p>1. Popieramy politykę pełnego zatrudnienia, jednak sprzeciwiamy się pracy zbędnej i pozornej. Będziemy domagać się świadczeń socjalnych dla ludzi przejściowo pozbawionych możliwości pracy, opłacania kosztów nauki nowego zawodu (w przypadku likwidacji nierentownego przedsiębiorstwa), sprawnej pomocy w poszukiwaniu nowego zatrudnienia. Sprzeciwiamy się wyzyskowi stażystów.</p>		
	<p>2. Każdy ma prawo do <u>godziny zapłaty</u> za pracę. Będziemy walczyć o to, aby dochód z 42 godzin pracy tygodniowo był wystarczający dla utrzymania rodziny. Niedopuszczalne jest zmuszanie kogokolwiek do dłuższej pracy. Emerytura też jest płacą – nie zgodzimy się na to, żeby wynosiła mniej niż połowa średniej płacy w kraju. Głódowe renty traktujemy jako naruszenie przez państwo umowy o ubezpieczeniach społecznych.</p>		
	<p>3. Będziemy żądać zasadniczej <u>poprawy bezpieczeństwa pracy</u>. Zakłady muszą ponosić odpowiedzialność cywilną za wypadki przy pracy. Przemysłowa służba zdrowia winna być niezależna od zakładu pracy, trzeba urealnić też przepisy dotyczące chorób zawodowych.</p>		
	<p>4. Należy zmienić <u>politykę mieszkaniową</u>. Chcemy złamać monopol przedsiębiorstw państwowych, urynkować gospodarkę mieszkaniową, łącząc to z szerokim kredytowaniem, tak, aby mieszkania stały się powszechnie dostępne. Czysze muszą pokryć koszty utrzymania budynków, ale ich wzrost musi być rekompensowany.</p>		
	<p>5. Żądamy radykalnej poprawy na obszarach <u>zagrożenia ekologicznego</u>. Trzeba zlikwidować lub unowocześnić szkodliwe zakłady. Obywatelskie inicjatywy winny być wspierane i szanowane przez państwo. Sprzeciwiamy się programowi energetyki jądrowej w jego obecnej postaci. Przedmiotem naszej troski będzie racjonalne i oszczędne gospodarowanie zasobami naturalnymi kraju.</p>		

	<p>6. Domagamy się nowego systemu <u>służby zdrowia</u>. Składki gromadzone przez ZUS muszą być wydatkowane wyłącznie na świadczenia dla ludności, a nie wspomagać budżet państwa. Chcemy zapewnić godziwe zarobki pracownikom służby zdrowia, domagać się przywrócenia samorządów lekarskich, ograniczenia biurokracji i zniesienia nomenklatury partyjnej w służbie zdrowia. Niezbędny jest interwencyjny, natychmiastowy import leków i sprzętu medycznego oraz środków higieny. Niezbędny jest skuteczny i społecznie akceptowany program walki z alkoholizmem i narkomanią.</p>		
	<p>7. Szkoły i uczelnie mają być miejscem nauki, a nie frontem ideologicznym. Na terenie szkoły niedopuszczalny jest wszelki przymus i nacisk ideologiczny. Będziemy domagać się przyznania rozległych uprawnień samorządom rodziców, nauczycieli, uczniów i studentów. Ingerencje administracji muszą być ograniczone. Konieczne jest przywrócenie pełnej autonomii wyższych uczelni. Należy w szerokim zakresie umożliwić tworzenie szkół niepaństwowych. Szkoły mają prawo do eksperymentów pedagogicznych, a młodzież do zrzeszania się według swych potrzeb i preferencji. Domagamy się poprawy sytuacji finansowej oświaty.</p>		
	<p>8. Jesteśmy świadomi, że jednym z najgroźniejszych przejawów kryzysu jest istniejące w <u>młodym pokoleniu</u> uzasadnione poczucie braku szans i perspektyw życiowych. Realizacja całego naszego programu, a szczególnie zagadnień: oświaty, mieszkań, pracy, zarobków, służby wojskowej – ma przeciwdziałać temu zjawisku.</p>		
	<p>9. <u>Uciążliwości życia codziennego</u> szczególnie obciążają kobiety, zagrażają życiu rodzinnemu. Będziemy podejmować ciągłe starania, aby je zmniejszyć. Wymaga to przede wszystkim: polepszenia zaopatrzenia, lepszej organizacji handlu, rozwoju usług. Godziwy wypoczynek wakacyjny dla dzieci i rodzin musi znów stać się powszechnie dostępny. Ułatwienie życia codziennego jest jednym z naszych podstawowych celów i będziemy go konsekwentnie realizować.</p>		